

Samling af Afgørelser

DOMSTOLENS DOM (Første Afdeling)

7. februar 2013*

»Retligt samarbejde i civile sager — retternes kompetence på det civil- og handelsretlige område — forordning (EF) nr. 44/2001 — fortolkning af artikel 23 — aftale om værneting i en kontrakt indgået mellem en producent og den oprindelige køber af en vare — kontrakt, der indgår i en kæde af salgskontrakter — spørgsmålet, om denne aftale om værneting kan gøres gældende over for en senere køber af varen«

I sag C-543/10,

angående en anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 267 TEUF, indgivet af cour de cassation (Frankrig) ved afgørelse af 17. november 2010, indgået til Domstolen den 22. november 2010, i sagen:

Refcomp SpA

mod

Axa Corporate Solutions Assurance SA,

Axa France IARD,

Emerson Network,

Climaveneta SpA

har

DOMSTOLEN (Første Afdeling)

sammensat af afdelingsformanden, A. Tizzano, og dommerne M. Ilešič, E. Levits, M. Safjan og M. Berger (refererende dommer),

generaladvokat: N. Jääskinen

justitssekretær: fuldmægtig R. Şereş,

på grundlag af den skriftlige forhandling og efter retsmødet den 3. maj 2012,

efter at der er afgivet indlæg af:

— Refcomp SpA ved avocats P. Pedone og A. Musella

* Processprog: fransk.

- Axa Corporate Solutions Assurance SA ved avocat B. Soltner
- Emerson Network ved avocat A. Bénabent
- den franske regering ved G. de Bergues, B. Beaupère-Manokha og N. Rouam, som befuldmægtigede
- den tyske regering ved T. Henze og F. Wannek, som befuldmægtigede
- den spanske regering ved S. Centeno Huerta, som befuldmægtiget
- Europa-Kommissionen ved A.-M. Rouchaud-Joët, som befuldmægtiget,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse i retsmødet den 18. oktober 2012, afsagt følgende

Dom

- 1 Anmodningen om præjudiciel afgørelse vedrører fortolkningen af artikel 23 i Rådets forordning (EF) nr. 44/2001 af 22. december 2000 om retternes kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser på det civil- og handelsretlige område (EFT 2001 L 12, s. 1, herefter »forordningen«).
- 2 Anmodningen er blevet indgivet under en sag, der føres af Refcomp SpA (herefter »Refcomp«) mod Axa Corporate Solutions Assurance SA (herefter »Axa Corporate«), Axa France IARD, Emerson Network (herefter »Emerson«) og Climaveneta SpA (herefter »Climaveneta«), hvorunder der er nedlagt påstand om, at der for de franske retter fastslås et producentansvar for sagsøgeren i hovedsagen, selv om sidstnævnte har påberåbt sig en værnetingsaftale, hvorefter de italienske retter har kompetence.

Retsforskrifter

- 3 Som det fremgår af anden betragtning til forordningen, har den til formål, at »gøre reglerne for retternes kompetence på det civil- og handelsretlige område ensartede«.
- 4 Af 11. betragtning til forordningen fremgår bl.a., at »[k]ompetencereglerne bør frembyde en høj grad af forudsigelighed og være baseret på sagsøgtens bopæl som det principielle kriterium, og dette kompetencekriterium bør altid kunne gøres gældende, undtagen i enkelte velafgrænsede tilfælde, hvor det på grund af sagens genstand eller af hensyn til parternes aftalefrihed er berettiget at lægge et andet tilknytningsmoment til grund«.
- 5 Forordningens artikel 5, nr. 1), som er indeholdt i afdeling 2 med overskriften »Specielle kompetenceregler« i kapitel II om kompetence, fastsætter en særlig kompetenceregel, hvorefter en person, der har bopæl på en medlemsstats område, i sager om kontraktforhold kan sagsøges i en anden medlemsstat ved retten på det sted, hvor den forpligtelse, der ligger til grund for sagen, er opfyldt eller skal opfyldes.

- 6 Forordningens artikel 23, som er indeholdt i afdeling 7 med overskriften »Aftaler om værneting« i nævnte kapitel II, bestemmer følgende i stk. 1:

»Såfremt parterne i tilfælde, hvor mindst en af dem har bopæl på en medlemsstats område, har aftalt, at en ret eller retterne i en medlemsstat skal være kompetente til at påkende allerede opståede tvister eller fremtidige tvister i anledning af et bestemt retsforhold, er denne ret eller retterne i den pågældende medlemsstat kompetente. Medmindre parterne har aftalt andet, er denne ret eller disse retter enekompetente. En sådan aftale om værneting skal være indgået:

- a) skriftligt eller mundtligt med skriftlig bekræftelse, eller
- b) i en form, der er i overensstemmelse med den skik og brug, som parterne følger i deres indbyrdes forhold, eller
- c) inden for international handel, i en form, der er i overensstemmelse med en sædvane, som parterne har eller burde have kendskab til, og som inden for sådan handel er almindelig kendt og regelmæssigt fulgt af parter i aftaler af samme type inden for den pågældende handelsbranche.«

Twisten i hovedsagen og de præjudicielle spørgsmål

- 7 SNC Doumer (herefter »Doumer«) lod som bygherre renoveringsarbejder udføre på et ejendomskompleks beliggende i Courbevoie (Frankrig). Doumer er forsikret hos Axa Corporate, som har hjemsted i Paris (Frankrig).
- 8 I forbindelse med renoveringsarbejdet blev der installeret flere luftkonditioneringsanlæg. Disse anlæg er forsynet med kompressorer, der er fremstillet af Refcomp, som har hjemsted i Italien. Kompressorerne blev fra Refcomp købt og monteret af Climaveneta, der ligeledes har hjemsted i Italien, og dernæst solgt til Doumer af selskabet Liebert, i hvis rettigheder Emerson nu er indtrådt. Sidstnævnte selskab, der har hjemsted i Frankrig, er forsikret hos Axa France IARD, som også har hjemsted i Frankrig.
- 9 Da der indtrådte forstyrrelser i luftkonditioneringsystemet, viste en sagkyndig vurdering, at forstyrrelserne skyldtes en fabrikationsfejl i kompressorerne.
- 10 Axa Corporate, der er indtrådt i Doumers rettigheder og har udbetalt selskabet erstatning, anlagde sag mod producenten Refcomp, montøren Climaveneta og sælgeren Emerson ved tribunal de grande instance de Paris med krav om solidarisk erstatning for det lidte tab.
- 11 Refcomp bestred tribunal de grande instance de Paris' kompetence og påberåbte sig en aftale om værneting i den kontrakt, der var indgået mellem Refcomp og Climaveneta, hvorefter de italienske retter har kompetence.
- 12 Ved kendelse af 26. januar 2007 forkastede forberedelsesdommeren ved tribunal de grande instance de Paris Refcomps indsigelse om manglende kompetence, hvorpå Refcomp kærede kendelsen.
- 13 Ved dom af 19. december 2008 stadfæstede cour d'appel de Paris forkastelsen af Refcomps indsigelse om manglende kompetence. Retten fastslog, at den aftale om værneting, der var indgået mellem producenten og en mellemandler, ikke kunne gøres gældende over for det forsikringselskab, der var indtrådt i den senere købers rettigheder, med den begrundelse, at dels fandt de specielle kompetenceregler i sager om kontraktforhold, der er fastsat i forordningen, ikke anvendelse på en tvist mellem den senere køber af en vare og producenten, idet en sådan tvist er en sag om erstatning uden for kontrakt, dels var den omhandlede værnetingsaftale, som var indgået mellem parterne i den oprindelige kontrakt, ikke blevet accepteret af den senere køber.

- 14 Cour de cassation, for hvilken Refcomp har iværksat appel, har besluttet at udsætte sagen og forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:
- »1) Har en værnetingsaftale, der er indgået inden for rammerne af en kæde af fællesskabskontrakter, mellem en producent på den ene side og en køber på den anden, i medfør af [forordningens] artikel 23 [...] virkninger i forhold til den senere køber, og i bekræftende fald på hvilke betingelser?
 - 2) Har værnetingsaftalen virkninger i forhold til den senere køber og de forsikringsgivere, der er indtrådt i dennes rettigheder, selv om [forordningens] artikel 5, nr. 1), [...] ikke finder anvendelse på en sag anlagt af en senere køber mod producenten, således som Domstolen fastslog i [dom af 17. juni 1992, sag C-26/91, Handte, Sml. I, s. 3967]?«

Om de præjudicielle spørgsmål

Indledende bemærkninger

- 15 Den forelæggende ret har i spørgsmålene anført, at der er tale om »en kæde af fællesskabskontrakter«. Med henblik på at præcisere rækkevidden af spørgsmålene og derved besvare dem hensigtsmæssigt bemærkes, at et sådant tilfælde, således som det fremgår af sagens akter, skal forstås som en række på hinanden følgende salgskontrakter, som er indgået mellem erhvervsdrivende, der har hjemsted i forskellige medlemsstater i Den Europæiske Union.
- 16 Som generaladvokaten har anført i punkt 22 i forslaget til afgørelse, fremgår det af de indlæg, der er afgivet for Domstolen, at disse spørgsmål er forbundet med eksistensen af en national retsregel, hvorefter der, selv om kontrakter normalt har en relativ virkning, idet de kun er bindende for de parter, som har indgået dem, imidlertid gøres en undtagelse fra dette princip, når der sker en overførsel af ejendomsret, idet denne overføres til alle efterfølgende købere af den pågældende vare og med alle de elementer, som udgør et accessorium dertil. Blandt disse accessoriske elementer findes retten for den senere køber af en vare til at rejse krav om erstatning for tab, der skyldes mangler ved varen, enten direkte mod sælgeren eller mod enhver mellemmand, der har solgt denne vare, eller mod varens producent.
- 17 Hvad for det første angår spørgsmålet, om forordningens artikel 23 finder anvendelse på de faktiske omstændigheder i det i hovedsagen foreliggende tilfælde, bemærkes i denne forbindelse, at det i henhold til bestemmelsens stk. 1 i princippet er tilstrækkeligt, at en af parterne har bopæl på en medlemsstats område, og at aftalen tillægger en ret i en medlemsstat kompetence, hvilke betingelser er opfyldt i den foreliggende sag. Det er desuden ubestridt, at det i hovedsagen omhandlede retsforhold er af international karakter. Forordningens artikel 23 finder derfor anvendelse på de faktiske omstændigheder i denne sag.
- 18 Hvad for det andet angår fortolkningen af de af forordningens bestemmelser, der er omhandlet i de præjudicielle spørgsmål, bemærkes indledningsvis, at for så vidt som forordningen i forholdet mellem medlemsstaterne erstatter konventionen af 27. september 1968 om retternes kompetence og om fuldbyrdelse af retsafgørelser i borgerlige sager, herunder handelssager (EFT 1978 L 304, s. 17), som ændret ved efterfølgende konventioner om nye medlemsstaters tiltrædelse af denne konvention (herefter »Bruxelleskonventionen«), gælder den af Domstolen anlagte fortolkning af denne konventions bestemmelser desuden også for forordningens bestemmelser, når disse instrumenter kan sidestilles med hinanden (jf. bl.a. dom af 25.10.2012, sag C-133/11, Folien Fischer og Folitec, præmis 31).

- 19 Dette er tilfældet med hensyn til nævnte konventions artikel 17, stk. 1, og forordningens artikel 23, stk. 1, der stort set er affattet enslydende.
- 20 Dette er ligeledes tilfældet for så vidt angår begrebet »kontraktforhold« som omhandlet i forordningens artikel 5, nr. 1), idet de ændringer, der er blevet foretaget af denne bestemmelse, kun vedrører det tilknytningskriterium, som skal lægges til grund for at fastlægge, hvilken ret der har kompetence med hensyn til kontrakter om salg af varer og levering af tjenesteydelser, mens bestemmelsens substans for restens vedkommende fortsat svarer til Bruxelleskonventionen (jf. i denne retning dom af 23.4.2009, sag C-533/07, Falco Privatstiftung og Rabitsch, Sml. I, s. 3327, præmis 48-57).
- 21 For så vidt angår den fortolkningsmetode, der skal gives fortrin med hensyn til disse to bestemmelser, har Domstolen vedrørende Bruxelleskonventionens artikel 17, stk. 1, anført, at henset til denne konventions formål og almindelige opbygning – som svarer til forordningens formål og almindelige opbygning – samt med henblik på at sikre en ensartet anvendelse af dette instrument, bør begrebet »aftale om retternes kompetence« som omhandlet i nævnte bestemmelse ikke fortolkes blot som en henvisning til national ret i en eller flere af de berørte stater, men som et selvstændigt begreb (jf. dom af 10.3.1992, sag C-214/89, Powell Duffryn, Sml. I, s. 1745, præmis 13 og 14).
- 22 Domstolen har med en lignende begrundelse fastslået, at begrebet »kontraktforhold« i den forstand, hvori det er anvendt i Bruxelleskonventionens artikel 5, nr. 1), ligeledes skal fortolkes som et selvstændigt begreb (jf. bl.a. Handte-dommen, præmis 10 og den deri nævnte retspraksis).
- 23 Den fortolkning, som den forelæggende ret har anmodet om, skal foretages på baggrund af disse betragtninger.

Det første spørgsmål

- 24 Med det første spørgsmål ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om forordningens artikel 23 skal fortolkes således, at en aftale om værneting, der er indeholdt i en kontrakt indgået mellem en producent af en vare og varens køber, kan gøres gældende over for en senere køber, der som den seneste i en række af på hinanden følgende salgskontrakter, som er indgået mellem parter med hjemsted i forskellige medlemsstater, har købt nævnte vare og ønsker at anlægge erstatningssag mod producenten.
- 25 I denne forbindelse bemærkes, at for så vidt angår betingelserne for en værnetingsaftales gyldighed fastsætter forordningens artikel 23, stk. 1, hovedsagelig formelle betingelser og nævner kun en materiel betingelse vedrørende aftalens genstand, som skal vedrøre et bestemt retsforhold. Bestemmelsens ordlyd præciserer således ikke, om en aftale om værneting kan overføres fra parterne i en kontrakt til en tredjemand, som er part i en senere kontrakt, og som helt eller delvis indtræder i rettigheder og forpligtelser for en af parterne i den oprindelige kontrakt.
- 26 Af forordningens artikel 23, stk. 1, fremgår det imidlertid klart, at bestemmelsens anvendelsesområde er begrænset til tilfælde, hvor parterne har »aftalt«, at en ret skal være kompetent. Som det fremgår af 11. betragtning til forordningen, er det denne viljesoverensstemmelse mellem parterne, der i medfør af princippet om parternes frie vilje begrundes, at valget af en ret gives forrang for den ret, der ellers eventuelt ville have haft kompetence i henhold til forordningen.
- 27 Domstolen har desuden med hensyn til Bruxelleskonventionens artikel 17, stk. 1, fastslået, at bestemmelsen, idet den som grundlag for gyldigheden af en aftale om værneting krævede en »aftale« mellem parterne, pålagde den ret, for hvilken sagen var forelagt, først og fremmest at prøve, om den aftale, som tillagde retten kompetence, faktisk havde været genstand for parternes overensstemmende vilje (dom af 20.2.1997, sag C-106/95, MSG, Sml. I, s. 911, præmis 15 og den deri nævnte retspraksis).

- 28 Forordningens artikel 23, stk. 1, skal dermed fortolkes således, at et af bestemmelsens formål – i lighed med formålet med Bruxelleskonventionens artikel 17, stk. 1 – er at sikre, at der reelt er opnået enighed mellem de berørte (jf. MSG-dommen, præmis 17, og dom af 16.3.1999, sag C-159/97, Castelletti, Sml. I, s. 1597, præmis 19).
- 29 Heraf følger, at en aftale om værneting i en kontrakt i princippet kun kan have virkning på forholdet mellem de parter, som har givet deres samtykke hertil ved indgåelsen af kontrakten. For at værnetingsaftalen skal kunne gøres gældende over for tredjemand, er det i princippet nødvendigt, at denne har givet samtykke hertil.
- 30 Det er korrekt, at de betingelser og måder, hvorpå tredjemanden i kontrakten kan anses for at have givet samtykke til en aftale om værneting, kan være forskellige alt efter arten af den oprindelige kontrakt.
- 31 Domstolen har således anerkendt, at en aktionær, som tiltræder et selskabs vedtægter, anses for at have givet samtykke til en aftale om værneting i nævnte vedtægt, idet denne tiltrædelse skaber et forhold, der må anses for at være et kontraktforhold, mellem såvel aktionæren og selskabet som mellem aktionærerne indbyrdes (jf. i denne retning for så vidt angår Bruxelleskonventionens artikel 17 Powell Duffryn-dommen, præmis 16-19).
- 32 Denne retspraksis kan dog ikke overføres på forholdet mellem på den ene side den senere køber af en vare, der er købt hos en mellemhandler, og på den anden side denne vares producent. I denne henseende har Domstolen udtalt, at dette forhold ikke er omfattet af begrebet »kontraktforhold« som omhandlet i Bruxelleskonventionens artikel 5, nr. 1). Domstolen har således fastslået, at der i forbindelse med en erstatningssag, der er anlagt af den senere køber af en vare mod denne vares producent, ikke består noget kontraktforhold mellem den senere køber og producenten, idet denne ikke har påtaget sig nogen kontraktlig forpligtelse over for den senere køber (Handte-dommen, præmis 16).
- 33 Da den senere køber og producenten med henblik på anvendelsen af forordningen ikke skal anses for at være bundet af et indbyrdes kontraktforhold, kan det heraf udledes, at de ikke kan anses for at have »aftalt« i den forstand, hvori udtrykket er anvendt i forordningens artikel 23, stk. 1, hvilken ret der skal være kompetent med hensyn til den kontrakt, der oprindeligt er blevet indgået mellem producenten og den første køber.
- 34 Domstolen har ganske vist vedrørende søtransportkontrakter anerkendt, at en værnetingsaftale i et konnossement kan gøres gældende over for en tredjemand i forhold til kontrakten, når denne aftale anses for gyldig i forholdet mellem afladeren og transportøren, og når tredjemanden, der har konnossementet i hænde, i henhold til den nationale ret, der finder anvendelse, er indtrådt i afladerens rettigheder og forpligtelser (jf. dom af 19.6.1984, sag 71/83, Russ, Sml. 2417, præmis 24, Castelletti-dommen, præmis 41, samt dom af 9.11.2000, sag C-387/98, Coreck, Sml. I, s. 9337, præmis 23-27). I et sådant tilfælde er det ikke nødvendigt, at den ret, for hvilken sagen er indbragt, efterprøver, om denne tredjemand har givet samtykke til værnetingsaftalen.
- 35 Rækkevidden af denne retspraksis skal dog vurderes under hensyntagen til et konnossements ganske særlige karakter, idet det – således som generaladvokaten har forklaret i punkt 54 i forslaget til afgørelse – er et instrument inden for international handel, som tager sigte på at regulere et forhold mellem mindst tre personer, nemlig en bortfragter, en afsender af varer eller en aflader og en modtager af varerne. I størstedelen af medlemsstaternes retsordener, som er overensstemmende på dette punkt, er det desuden et omsætteligt dokument, som giver ihændehaveren mulighed for under transporten at overdrage varerne til en køber, som herved bliver indehaver af alle afladerens rettigheder og forpligtelser i forhold til bortfragteren.

- 36 Det er i betragtning af dette udskiftningsforhold mellem ihændeoverhaveren af konnossementet og afladeren, at Domstolen har fastslået, at ihændeoverhaveren i kraft af erhvervelsen af konnossementet er bundet af en aftale om værneting (jf. i denne retning Russ-dommen, præmis 25). Hvis den nationale lov, der finder anvendelse, derimod ikke foreskriver et sådant udskiftningsforhold, påhviler det den ret, for hvilken sagen er indbragt, at efterprøve, om tredjemanden reelt har tiltrådt aftalen om værneting (Coreck-dommen, præmis 26).
- 37 I en kæde af salgskontrakter forstås overdragelsesforholdet mellem den oprindelige køber og den senere køber dog ikke på baggrund af overdragelsen af en enkelt kontrakt eller de rettigheder og forpligtelser, som er fastsat heri. I et sådant tilfælde kan parternes kontraktlige forpligtelser være forskellige fra den ene kontrakt til den anden, således at de rettigheder, som den senere køber kan gøre gældende over for sin sælger, ikke nødvendigvis er de samme som dem, producenten har påtaget sig at overholde i forholdet til den første køber (Handte-dommen, præmis 17).
- 38 Overensstemmelsen mellem de nationale retsordener for så vidt angår virkningerne af overdragelsen af et konnossement til tredjemand genfindes i øvrigt ikke på området for salgskontrakter, hvor det fremgår, at forholdet mellem producenten og den senere køber gribes forskelligt an i medlemsstaterne (jf. i denne retning Handte-dommen, præmis 20).
- 39 Hvis vurderingen af spørgsmålet, om en aftale om værneting i den oprindelige kontrakt mellem producenten og den første køber kan gøres gældende over for en senere køber, under sådanne omstændigheder skulle henvises til national ret – således som Refcomp, den tyske og den spanske regering har gjort gældende – ville det medføre forskellige løsninger i medlemsstaterne, hvilket kan gribe ind i formålet om ensartede regler for retternes kompetence, som tilstræbes med forordningen, således som det fremgår af anden betragtning hertil. En sådan henvisning til national ret ville endvidere være en usikkerhedsfaktor, som ikke er forenelig med ønsket om at sikre forudsigelighed med hensyn til retternes kompetence, hvilket er et af forordningens formål, således som det fremgår af dens 11. betragtning.
- 40 Det er derfor nødvendigt at falde tilbage på den almindelige regel, som er nævnt i denne doms præmis 21, hvorefter begrebet »aftale om retternes kompetence« skal fortolkes som et selvstændigt begreb, og derved fuldt ud anvende princippet om parternes frie vilje, der ligger til grund for forordningens artikel 23, stk. 1.
- 41 Henset til samtlige ovenstående betragtninger, skal det første spørgsmål besvares med, at forordningens artikel 23 skal fortolkes således, at en aftale om værneting, der er indeholdt i en kontrakt indgået mellem en producent af en vare og varens køber, ikke kan gøres gældende over for en senere køber, der som den seneste i en række af på hinanden følgende salgskontrakter, som er indgået mellem parter med hjemsted i forskellige medlemsstater, har købt nævnte vare og ønsker at anlægge erstatningssag mod producenten, medmindre det er godtgjort, at denne tredjemand faktisk har givet samtykke til nævnte værnetingsaftale på de betingelser, der er anført i nævnte artikel.

Det andet spørgsmål

- 42 Med det andet spørgsmål ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om den omstændighed – som blev anerkendt i Handte-dommen – at et direkte søgsmål, der i henhold til national ret er anlagt af en senere køber af en vare mod varens producent, ikke udspringer af et kontraktforhold, med henblik på anvendelsen af de kompetenceregler, der er fastsat i forordningen, kan have betydning for virkningerne af en aftale om værneting, der er indeholdt i den kontrakt, som tidligere er blevet indgået mellem producenten og en køber.
- 43 Som generaladvokaten har anført i punkt 59 i forslaget til afgørelse, fremgår det af dette spørgsmåls ordlyd, at det alene er stillet for det tilfælde, at svaret på det første spørgsmål er bekræftende.

44 Henset til besvarelsen af det første spørgsmål, er det derfor uforholdt at besvare det andet spørgsmål.

Sagens omkostninger

45 Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den forelæggende ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagens omkostninger. Bortset fra nævnte parters udgifter kan de udgifter, som er afholdt i forbindelse med afgivelse af indlæg for Domstolen, ikke erstattes.

På grundlag af disse præmisser kender Domstolen (Første Afdeling) for ret:

Artikel 23 i Rådets forordning (EF) nr. 44/2001 af 22. december 2000 om retternes kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser på det civil- og handelsretlige område skal fortolkes således, at en aftale om værneting, der er indeholdt i en kontrakt indgået mellem en producent af en vare og varens køber, ikke kan gøres gældende over for en senere køber, der som den seneste i en række af på hinanden følgende salgskontrakter, som er indgået mellem parter med hjemsted i forskellige medlemsstater, har købt nævnte vare og ønsker at anlægge erstatningssag mod producenten, medmindre det er godtgjort, at denne tredjemand faktisk har givet samtykke til nævnte værnetingsaftale på de betingelser, der er anført i nævnte artikel.

Underskrifter